

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 80.

ANULU XXV.

Sibiu 921 Octobře 1877.

Telegrafulu Român ese Duminec'a și Joi'a, în fie-care d'ouă septemani cu adansulu Fojioerei. — Prenumeratiunea se face în Sibiu la expeditor'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adreseate câtra expeditor'a. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Pentru celelalte pârti ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre un anu 8 fl., iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a., Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a. Inseratele se platescu pentru antai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5½ cr. și pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Cerculariu metropolitanu.

Câtra tôte consistoriile eparchiali.

Nr. 161. Metr.

Escelenti'a S'a domnulu ministru reg. ung. de culte și instructiune publica, cu privire la convocarea congresulu nostru nationalu bisericescu pe 16/28 a lunei curinti, efectuita prin literele mele din 20 Septembrie a. c. Nr. 146 Metr. a aflatu: ca modulu urmatu aici pentru aducerea acestei convocari la preainalt'a cunoscentia a Maiestatei Sale ces. și apost. regesci, nu ar corespunde dispusetiunilor din Art. IX alu legiloru din 1868 și normeloru cuprinse în statutulu nostru organicu; de aceea prin ordinulu emisu sub 16 Octobře nou, a. c. Nr. 26,156 m'a pofritu, că convocarea congresulu se o suspindu pâna cându de aci nainte se va face aretarea la Maiestatea Sa și va urmâ preanalta resolutiune.

În urmarea acestui ordinu ministerialu, în ceea ce privesce terminulu de mai susu alu intrunirii congresulu nostru ordinariu, me aflu necesitati a amânâ deschiderea aceluasi congresu pâna la unu altu timpu, care se va defige mai apoi și se va face pe calea s'a cunoscutu tuturor celoru interesati; rezervându-mi a justificâ la locul seu procedur'a urmata din partea mea.

Recercu asiâ dar' pre Venerabilulu Consistoriu, sa binevoiesca a notificâ cu tóta grabirea acest'a amânare deputatoru congresuali alesi în cercurile de acolo; adaugu totodata: ca pre câtu regretu acest'a perdere a rendulu prescrisu în statutulu organicu: pre atât'a me aflu resolutu a-mi pune în lucrare tôte poterile spre a feri biseric'a de ori-ce dauna din acestu incidinte.

Sibiu, 8 Octobře, 1877.

Mironu Romanul,
metropolitu.

Resbelulu.

Sibiu în 8/20 Octobře.

Sôrtea armatei turcesci în Asi'a e decisa. În 14 și 15 l. c. s'a nimicitu armat'a lui Muktar-pasi'a. Dejâ în 4/16 l. c. ne anunciase o depesia oficiala din Petersburg victori'a mare a rusiloru la pôlele muntelui Aladya-Dagh. În diu'a urmatore (5/17) s'a publicatu din Caraialu urmatorea depesia oficiala: „Dupa ce în 14 l. c. colon'a generalulu Lazareff a indeplinitu obligatiunea si a impinsu pe turci dela delurile Orlokan câtra Carsu și Visinkoej, a inceputu în 15 l. c. dimineti'a ataculu generalu contr'a positiunei lui Muktar-pasi'a. La amedi s'a luat delulu fortificatu Avliar, chei'a positiunei lui Muktar, si prin acest'a s'a spartu lini'a armatei turcesci. Partea armatei, care si-a luat drumulu spre Carsu a fostu persecutata de rusi și pe la cinci ore dupa amedi batuta cumplitu s'a imprasciatu perdiendu o multime de morti; mai multe mii de ômeni fura prinsu și s'au luat 4 tu-

nuri. Cele trei divisiuni turcesci, care au ramas la aripa drepta fura alun-gate din positiunile loru dela Aladisi'a și câtra 8 ore au fostu silite a capitulâ. Rusii au facutu multi prizonieri, între cari **siepte pasi'a**, si au luat 32 tunuri și multu materialu. Muktar-pasi'a a scapatu câtra Carsu. Perderile rusiloru în proportiune nu suntu mari.

Atâtu depesi'a oficiala.

Precum este cunoscutu, positiunea lui Muktar-Pasi'a, ce o ocupase elu în 5 Octobře se întindea dela dealurile dela Visinhioi preste muchi'a muntelui Avliar pâna la pôlele lui Aladja-Dagh. Generalulu *Loris-Melikoff* a pornitu marsiulu turpei sele principale câtra frontulu lui Muktar-Pasi'a, pre cându generalu-majorulu Lazareff plecase cu 27 bataliuni și 40 tunuri câtra turci drepti și fâra a fi observatu de aripa ocolit'o. Dumineca în 14 l. c. colon'a lui Lazareff a ajunsu la satulu armeanu Bazarischik, adeca în dosulu armatei turcesci, postata la pôlele muntelui Aladja-Dagh si au ocupatu fortificatiunile dela Orlok. În ceea-lalta di, Luni dimineti'a, în 15 l. c., s'a desvoltat batali'a generala. În frontu atacati de Loris-Melikoff, în dosu incurcati de Lazareff, turcii au luat'o printre d'ouă focuri la fuga. Generalulu Heimann cu d'ouă regimente rusesci a spartu centrulu positiunei lui Muktar-pasi'a si a despartitu armat'a turcesca în d'ouă pârti. Centrulu si aripa drepta, *32 bataliune, 4 brigade de artilerie cu 2000 cai*, au capitulatu și s'au predatu lui Loris-Melikoff. Afara de cei **siepte pasi'a**, fura prinsu *preste 100 oficeri* cu ranguri mai înalte. Generalulu Lazareff a facutu 3500 prizonieri si a luat taber'a turcesca dela Aladja cu ridicata, cu corturi, cu bagagiu cu munitiune cu tôte, ce s'a aflatu intr'ens'a. Din trupele rusiloru au luat parte la batalie: I și IV divisiune de granatieri, a 20 și a 39 divisiune de infanterie, 16 bataliune de venatori, militi'a mohamedana din Daghestan, si Cabard'a în mersitu mai multe regimente de cavalerie și de dragoni. Aceste trupe au fostu comandate de generalii Melikoff, Heimann, Solavieff și Lazareff.

„Agence Havas“, care este cam turcofila, comunica astadi din Constantinopole cu datulu 19 Octobře ca rusii aru fi încungiuratu și bombardéza Carsulu, care este dejâ prin intreruperea linieloru telegrafice isolatu, Muktar-pasi'a cu restulu micu alu armatei batutê va luâ positiune la Sogonlidagh (sud-vestu de Cars.)

„Quid nunc?“ se intrêba acum turcofilulu „Pester Lloyd.“ „La acest'a astadi nu se pôte respunde“, continua elu „situatiunea pare a fi pentru turci cam desolata, câci de unde sa mai ia ei acum în Armeni'a o noua armata? Spre norocire positiunea resbelulu ni se întindea pe claculu Armeniei, ci la *pôlele Balcanului*.“

Dar'! La pôlele Balcanulu, unde s'a publicatu trupeloru cu mare ceremonie depesi'a de biruintia din Asi'a, si câ respunsu resuna astadi bubuitulu a 30 de tunuri înainte Plevnei. Negresitu în dilele aceste se va hotari resbelulu si la pôlele Balcanulu. Sôrtea lui Osman si Suleiman pasi'a va semenâ în multe privintie celei lui „Ghazi“ Achmed Muktar pasi'a, „birtoriulu Asiei.“

„Daily News“ publica urmatorea depesia dela corespondentulu seu din Poradim, Miercuri 3 Octobře:

Operatiuni militare au încetatu. Rusii astépta fâra indoiala, consiliile generalulu Totleben, în privintia oportunitatiiei de a se urmâ ataculu Plevnei, séu mai bine de a se reinoi. Generalulu n'a terminatu inspectarea positiunilor turce ce a întreprinsu, si elu nu va luâ fâra nici o indoieila nici o decisiune înainte de câte-va dile. Conclusiunile sele se potu prevedea. Elu va declarâ, probabilu, ca, Plevn'a trebuie luata înainte de a se liberâ Balcanii. Dar' se intrêba prin ce mijloce.

Unii suntu de parere de a se luâ localitatea prin fomete, planu care ofera mare siansa de successu, de si încercarea generalulu Criloff n'a reusitu. Alti vorbescu pentru unu asediu în tóta regul'a, ier altii recomandâ unu nou asaltu, cu tôte neisbânde încercate de rusi. De siguru se va primî asediarea în tóta regul'a si se va oprî aprovizionarea localitatiiei print'r unu asediu în tóta regul'a.

E siguru ca turcii voru fi reduși la fômetu, de-si o slabiciune a generalulu Criloff, le-a permisu a se aprovizionâ.

Generalulu Gurko a fostu numitu comandantu alu cavaleriei ruse dinaintea Plevnei, si turcii trebuie sa-si cuceresca prin arme tôte provisiunile ce voru încercâ sa introduca în cetate din acesta parte.

Remâne a se mai sci pentru câtu timpu mai este aprovizionata Plevn'a. Se presupune ca provisiunile aru fi suficiente pentru o luna séu siase septamâni, dar' pe ierna va fi imposibilu de a se sustiené asediulu. Acest'a chiaru si déca n'aru urmâ unu asediu considerabilu.

Plôia continua de d'ouă septamâni încôce, dar' în acesta sesiune, ploile duréza 15 dile, dupa care va urmâ timpu frumosu, si în care timpu ajutoarele necesarii potu sa soséscu. Mai tôte regimintele au ositu, si ne putem asteptâ la o încercare decisiva, déca ano-timpulu o va permite. Acest'a se va si face fâra indoieila.

Sanatatea imperatului este admirabilu de buna, si elu continua a stâ la Gorni-Studen, unde a avutu vre-o câte-va dile de indispositiune. Se asigura ca elu e calmu, liniiscitu, si ca nu face reprosiuri nimenui, nici chiaru celoru cari suntu responsabili pentru ultimele pierderi, si ca elu nutresce mare sperantia si fermitate pentru unu triumfu completu alu armatelor sele.

Cu ocaziunea unei vizite oficiale ce a facutu moscheei, Sultanulu a trecut în revista trei bataliune de militie locala séu garda nationala de Constantinopolu. Elu, dupa cum scrie unu corespondentu alu lui „Times“, s'a exprimat:

„Voi a-ti datu probe de alipire câtra religiune, patria și guvernulu. Speru ca dupa încheierea unei pâci gloriose, câscigata prin silintiele nôstre comune, veti aretâ aptitudinile și zelulu, spre a me secundâ în executarea reformelor, de cari depinde prosperitatea tiei și buna starea poporulu.“

Acestei alocutiuni i se da ore-care importantia. Cu ocaziunea altoru vizite, Sultanulu si-a complimentatu ômenii și le-a stimulatulu zelulu resboinicu. Astadata elu a facutu alusiune transparenta la reformele de introdusu dupa resbelu

câ sa faca pe supusii sei si pe puter sa créda, ca ideia reformelor n'a abandonat'o, în casu cându resbelulu s'aru terminâ în avantagiu seu.

De cându asardulu a întorsu resbelulu în favorulu Turciei, aceste credintie au fostu exprimate nu odata în Europ'a, și se pôte presupune, ca discursulu Sultanulu pronunçiatu înainte gardelor civice, în realitate a fostu adresate urechiloru Europei.

Populatiunea din Constantinopolu, are privilegiulu din timpu vechi, de a fi scutita de serviciulu militar. Acestu privilegiu a fostu înlaturatu dela începutulu resbelulu de fatia, și populatiunea s'a supusu fâra murmur.

Miscarea secuiasca în diet'a Ungariei.

Erâ de preveditu ca o afacere cum este descoperirea armelor în secuime și consecutiile descoperirii, nu voru fi trecute de pâna acum merita a fi cunoscuta mai pre largu interpelatiunea deputatulu A. Németh, membru alu stângei extreme, din sediti'a dela 16 Octobře.

În introducere, interpelantulu dice ca ministrulu presedinte 'si da tóta silinti'a, de câte ori vine vorb'a despre atitudinea guvernulu austro-ungurescu, fatia cu resbelulu orientalu, a dovedit ca observéza cea mai strinsa neutralitate. Cu tôte aceste este cunoscutu, ca s'au transportatu pe drumulu de feru orientalu în diu'a mare arme și munitiune pentru rusi, fâra a li se pune vre-o pedeca. De alta parte, cându s'au transportat arme și munitiune pentru turci s'au confiscatu, si cetatenii austro-unguresci s'au prinsu, si alti suntu espusi vecsatiuniloru din partea gendarmeriei și suntu amenintati în libertatea si averea lor; ministrulu de honvedu a esitu în fati'a locului, îndata dupa acest'a Gabrielu Betlen fûd denumitu comisariu regescu si în calitate acest'a tramisu la Cic-Sered'a; si spre a pune corôn'a la tôte aceste, comandantulu militarulu bar. de Ringelsheim i s'au subordinatu tôte autoritatiile civile.

În altu punctu se plânge interpelantulu asupr'a transportarei celoru arestati pentru afacerea contr'a legiloru; câci articolulu de lege XXXII: 1871 în § 25 tramite numai pe criminalii capitali la M. Osiorheiu; care lege timbréza inse contr'a-band'a de arme de crima capitala?

Interpelantulu intrêba, cum pôte ministrulu presedinte justificâ procederea sea fatia cu dorinti'a generala a tierii de a alergâ în ajutorulu turciloru?

Interpelantulu trece apoi la motivarea interpelatiunei sele.

„Nu esista lege — dice interpelantulu — care opresce a liferâ cui-va arme; dealtmintrea a spus'o si ministrulu presedinte, ca nu scie ca este legea respectiva, daru crede ca esista un'a si va fi datorinti'a judecatoriului a o cautâ.“

Interpelantulu cere explicatiuni în privintia acest'a si atinge scriile despre investigatiunile din Transilvani'a, dupa parerea sea ilegale si continua:

„Evenementulu celu mai prôspetu, care ne mahnesce fôrte adencu, este,

ca comandantul militarilor din Sibiu V. M. C. bar. de Ringelsheim este denumit comisarilor militarilor pentru Transilvania și ca acestuia s'au subordonat toate autoritățile politice. Sum-ga'ta a crede ca onoratul min. pres. va raspunde la aceste, ca nu scie nimic'a. Admitu ca nu scie, inse tocma pentru ca se po'te intempla asi' ce-va fara scirea ba preste voi'a ministrului presedinte, sum silitu, a-mi radica vocea in privinta ac'est'a in ac'esta casa.

„O spunu si pentru ce. Ungaria, dupa cum se scie, este impartita in patru comande militare: in a Pojonului, Budapestei, Casioviei si Timisioriei. Aceste comande militare sunt subordonate comandei generale din Budapesta. Comand'a militara din Transilvania este subordonata de dreptul ministeriului de resbelu din Vien'a, sta in corespondenta directa cu ac'est'a si e considerata de organu exclusiv al acelu ministeriu. Acum, deca comandantul militarilor, care aici in patria nu sta in nici o legatura nici cu comand'a generala, ci aterna de dreptul dela ministeriul de resbelu din Vien'a, in impregiurările de fatia, este investit cu comand'a superioara si este constrinsa fia-care autoritate a respect'a si indeplin ordinile sele, ac'est'a e o remasita din timpurile absolute, dara necompatibilu cu constitutiunismulu tierei“.

Dupa ce mai vorbesce despre competinta forului si despre tratamentul celor arestatii cetesce interelatiunea data in estrasu mai susu.

Min. pres. Tisz'a: Stau bunu ca prin Ungaria nu se lifereza arme nici unei nici altei parti; rusilor asi' de putienu ca si turcilor; deca, cu to'te aceste, s'a intemplat, asiguru, ca acei'a cari au facutu raportu despre asi' ce-va dlui deputatu, deca s'aru fi adresatu la mine, a si fi opritu liferatiunile precum amu opritu, ca, conformu oprirei de esportulu de cai, din Transilvania pe care tierenesci sa nu se incaroe fracturi mai mari pentru Romania si tienuturile armatei rusesci. Protestezu asi' dara in modu hotaritu, ca pe drumulu de feru orientala ungrescu se esporta arme pe fatia, pana atunci, pana candu dlui deputatu va dovedi contrariulu. Trebuie sa protestezu contr'a afirmatiunei sustienute de dlui deputatu, ca ceea ce s'a intemplantu in secuime aru fi identicu cu espeditiunea de arme pe drumulu de feru. Revinu la ac'esta tema cu vre-o cate-va cuvinte mai tardiu.

Dlui deputatu 'mi atribuie cuvinte, ca eu nu cunosc lege ungresca, pe bas'a carei s'au facutu arestarile, dara tribunalele o voru gasi. Eu amu disu: Asiguru pe dlui deputatu ca esista o lege ungresca pe a carei basa s'a intemplantu arestarea, va fi treb'a tribunaleloru a se provoc'a la ac'esta lege si a o aplica corespunditoriu casului.

Cu privire la celelalte afirmatiuni a le dlui deputatu 'mi permitu a replica urmatoarele:

Dlui deputatu inainte de tote a amintitu imputandu, ca ministrulu aperierei tierei a caletoritu prin Transilvania. Ei bine dloru, la ac'est'a a-siu put'e sa dicu simplu si voi si dice ca ministrulu aperierei tierei numai pentru inspectiunea depositelor a caletoritu in Transilvania, o caletoria, care s'a obicnuitu a o face si de alte dati si ac'est'a a fostu uniculu scopu alu caletoriei sele; amu spus'o inse forte hotaritu, ca l'amu rugatu a intreprinde tocma acum calatori'a ac'est'a, pentru ca voiamu sa audiu si se afu dela unu martoru de nadejde, ce este din lucrurile, despre care amu pututu ceti at'atea sciri infiorato're, de-si diverginti unele de altele.

Cela-laltu punctu, de care s'a poticnit dlui deputatu, este, ca contele Betlen este denumitu comisariu regescu pentru Cic-Sered'a. On. dle deputatu, ai bunatate si te liniscesce; nici contele Betlen nu este denumitu pentru Cic-Sered'a, nici in alta parte, nici nimeana altulu, preste totu nu e nimeana denumitu nici comisariu regescu nici ministerialu (ilaritate in centru). Amu cetitu si eu insumi scirea in „Népszázloja“ si „Egyetértés“ (ilaritate in centru), nu sciu

inse de candu sciu organele aceste asi' bine ce face guvernulu si cu cine stau ele in contactu (ilaritate).

Si ceea ce privesce pre comandantul tierei din Transilvania, potu declar'a positivu ca bar. Ringelsheim n'a primitu nici o denumire, care sa n'o fia avutu cu ani inainte, ca nu e denumitu nici comisariu regescu, nici alu guvernulu.

Este adeveratu, ca amu avisatu pre prefectii din tienuturile unde pentru momentu era de temutu, ca se potu face turburari de linisce, a se pune, dupa cum va cere lips'a, in intielegere cu elu. Si repetiescu, in ac'esta privinta: era dator'a mea a urma asi' si declaru mai departe, ca nu autoritatea militara este superordinata celoru legale civile, ci ea este avisata la eventual'a recercare a acestor'a a pasi' activa. (Aplause in centru).

Si potu spune on. domni deputati: multiamita simtiului treazu alu poporulu secuiescu — vorbescu de poporu — acestu poporu, pe langa tote agitatiunile ce s'au continuatu de unu timpu incoce, este liniscitu; poporulu ac'est'a vorbesce cu indignatiune despre ceea ce au voitu unii a atribui. Si credu ca poporulu ac'est'a nu po'te fi lasatu sa cada jertfa aceloru omeni fara de consciinta, cari pentru a-si satisfac placerele lor — nu voi sa spunu acum de ce natura — suntu destulu de rei, de a impinge pe acestu poporu in cea mai mare nenorocire si a-i pune in jocu liniscea securanti'a si vieti'a.

Albert Németh: Dlu ministru presedinte a declarat ca V. M. C. Ringelsheim nu este denumitu, si comitii supremi nu suntu avisati a procede in intielegere cu densulu. Ce va sa dica ac'est'a? Atat'a, ca bar. Ringelsheim va indeplini tote cate voru comitii supremi, sau ca comitii supremi voru indeplini tote cate le va demnda bar. Ringelsheim? Tocma impregiurarea, ca comandantul militarilor din Transilvania nu e responsabilu comandei generale din Ungaria, ci sta in legatura de dreptul cu ministeriulu de resbelu din Vien'a, m'a induplecatu a aminti ca elu a denumitu de dreptul prin ordinu de armata, comisariu militarilor pentru Transilvania. Lucuru nu se schimba intru nimic'a, deca dlui ministru presedinte ac'est'a nu o scie; va afl'a o densulu, candu vre-unu solgabireu va face intrebare printr'o depezia secreta: Dle, comisariulu militarilor mi-a demandat ast'a si ceea, ce sa facu? Dlu ministru presedinte va raspunde: Aveti dinainte-ve legea, indignatiunile vietiei practice, sciti de cine sa ascultati — si bietii de solgabirei se voru scote din incurcatura cum voru sci (ilaritate). Dara deca dlui ministru presedinte va raspunde: Nu-lu cunosc, nu trebuie ascultat; nu sciu cine l'a denumitu! — Atunci in 24 de ore sosesc dela Vien'a o depezia: „Josu din carutia!“ (ilaritate mare).

Interpelantulu vorbesce despre demonstratiunile magiarilor si in legatura cu aceste face imputare ministrulu presedinte pentru ce a lasatu pe regele sa marga la manevrele din Casiovia tocma pe candu tiarulu 'si serbeza onomastic'a si pentru ce nu a mijlocitu ca regele sa fia fostu cruciatu de tienerea toastului (miscare, in drept'a: „la obiectu!“)

Presedintele dietei: Demnitatea parlamentara nu permite a amesteca persón'a monarhului in desbateri (aprobare).

Min. pres. Tisz'a: Cum ca dlui deputatu succese si astadi cuventarea mea si mi atribuie cuvinte pe cari eu nu le-amu disu, se va put'e convinge ori cine va ceti cuventarea mea. Este inse unu momentu care nu mai privesce persón'a mea, si in care dlui deputatu cauta, asi' cam pe jumatate, sa me escuse, cu tote ca scie forte bine ca escusarea ac'est'a e mai rea decatu unu atacu. La acestu momentu trebuie sa vorbescu, — la aceea ce densulu — succindu iera cuvintele mele — a disu despre bar. Ringelsheim si despre lucrurile cari stau in legatura cu ac'est'a. Mai nainte de tote declaru hotaritu, ca eu in ceea ce privesce pre dlui Vice-Maresialu, amintitu cu intentiune de alu atac —

nu sciu din ce cauza — trebuie sa dorescu Ungariei, ca nu numai fia-care soldatu, dara fia-care cetatianu sa tiena asi' de consciensiosu si asi' de strinsu la lege in cerculu seu de activitate, cum tiene densulu. (Aplause vii).

Deca este asi', cadu tote cate le-a disu dlui deputatu despre instructiunile si ordinele cele secrete. Repetiescu, ca in adeveru autoritatiile transilvane suntu avisate, in catu privesce interesulu ordinei a procede in intielegere cu dlui Vice-Maresialu si dlui Vice M. pe calea competenta ierasi este avisatu a satisfacere recercarilor din partea autoritatiilor.

Nu vorbescu on. casa, despre tempulu catu voi remane la acestu locu si candu me voi duce, alusiune facuta in gluma de dlui deputatu. Un'a sciu, si adeca ca pentru ca-mi dau silintia a padi legile Ungariei, nu voi primi dela acelu locu indicatu nici o telegrama ca sa-mi parasescu loculu. Credea dlui deputatu ca acolo (in estrem'a stanga) cunosc si respecteza legea, eu inse consideru de problem'a mea a supune respectulu legi ca mijloce constitutiunale normale pe acei ce seu nu cunosc legea seu nu o respecteza. (Aplause). Speru ca mi-va si succede si in speranti'a ac'est'a rogu pe onor. casa a lua responsulu spre sciinta. (Aplause).

Cu exceptiunea stangei estreme cas'a ia responsulu ministrului spre sciinta.

O epistola memorabila

publica dupa „Press'a“ din Bucuresti mai multe diurnale, adaugendu unele ca autorulu epistolei aru fi pretendentulu de tron de odinora Don Carlos. Ori cum va fi, epistola e destulu de importanta pentru de a o face cunoscuta si publiculu nostru si din acestu motivu o reproducemu si noi.

Turnu-Magurele, 28 Sept. 1877.

Domnule redactoru! Amu asistatu la ataculu trupelor romane, in contr'a unei redute turcesci dimpregiurulu Plevnei, in diu'a de 11 Septembrie curentu, si trebuie sa declaru aici cu franchetia, ca amu remasu cu totulu surprinsu de atat'a curagiu, eroismu si abnegatiune: virtuti demne de trupe imbatrenite in batalii, dar' cari, pentru o armata tenera si neesperimentata inca, precum este armata romana, nu-si potu gasi explicatiunea, decatu in mostenirea ce i-a remasu din tempii omerici ai strabunilor ei.

Debutulu ei a fostu in contr'a unei positiuni retransiate, fortificata cu maiestria, si aventulu trupelor romane a fostu cu atat'u mai admirabilu, cu catu, asemenea atacuri obicnuitu se confiezu numai la trupe cercate mai dinainte. Atitudinea romanilor in sa, nu a cedatu intru nimic'a acelor'a; si ac'est'a este destulu, ca sa dea tierei loru o legitima mandria si sa asigure tote aspiratiunile ei pentru viitoriu.

Deca curagiulu armatei romane, spiritulu ei de disciplina si de subordinatiune, facu onore barbatiloru cari au presidatu la organizatiunea ei, si denotezu o directiune eminentemente inteligenta, aceste calitati indispensabile pentru ori-care bunu soldatu, nu trebuiescu mai putienu privite aici, totu-deodata, si ca nisce virtuti ingerece cu caracterulu moralu alu poporulu romanu. Totusi in sa, este unu fenomenu pentru ori si cine, de a vedea ca acestu poporu si-a pastratu virtutile sele antice, dupa unu secolu si jumetate de apesari si suferintie. Explicatiunea acestui fenomenu nu o po'te gasi cine-va, decatu exclusiv in istori'a acestui poporu, de care m'amu ocupatu cu unu deosebitu interesu. Trecutul lui gloriosu, traditiunile lui eroice, transmise din generatiune in generatiune, luptele si sfortiările lui necurmte, spre a se emancipa de dominatiunea fanariotiloru din secolulu trecut, acea dorintia nesecabila de a-si pastra individualitatea lui intacta, tote acestea au avutu unu mobilu pu-

ternicu, a-si putea dice cu totulu exclusiv, in acelu sentimentu de rasa, pe care nu-lu gasesce cine-va desvoltatu cu atat'a taria la nici unulu din poporele latine, cari se rudescu cu densulu prin aceea-si origine.

Atingendu ac'esta chestiune, cate reflectiuni nu-mi vinu in minte! — Si candu n'asi veni sa le espunu aici, de catu cu titru de digresiune, totu-si suntu autorisatu a crede, ca ele 'si-ar' putea avea volorea loru in spiritulu si in inim'a acestui poporu, atatu de simpaticu, in mijloculu carui a me gasescu astadi. Amu luat parte activa la resbelulu lui Don Carlos in Spani'a in cursu de patru ani; resbelu, care s'a terminatu la 1876 in lun'a lui Februarie; si deca acestu resbelu s'a terminatu intr'unu modu nenorocitu pentru credinti'a si aspiratiunile mele politice, speranti'a mea pentru viitoru in sa nu este stinsa, si simtimentulu meu me va repurt'a in totu-deaun'a cu gandulu si cu inim'a catre patri'a mea iubita. Candu in sa, pentru momentu, misiunea mea mi s'a parutu curmata in acea parte, atunci, amu cautatu o alta sfera de ativitate, si ac'est'a amu gasit'o exclusiv in studiulu ce de multu timpu in sa, 'mi propusesem sa facu chiaru asup'r'a ideei latinitatiei, de care vorbi mai susu.

Amu caletoritu de atunci, in Francia, in Itali'a, in Germani'a, in Rusi'a, in Engliter'a, si mai in tote statele Americi.

In Germani'a, amu vediutu travaliulu neobositu de rasa, tintindu la o unitate a tuturoru elementelor germane, stringendu-se intre ele sub o forma gigantica, cu atatu mai spaimantato're, cu catu ea este si demna de admiratu.

In Rusi'a, asemenea, ideea Pan-slavismulu face progrese mari, si ar' putea dice cine-va ca, chiaru resbelulu actualu nu ar' avea altu scopu, de catu de a se da si o mai mare estensiune acestei ideei, care are sa cucerisca si „Orientulu,“ dupa ce ea a cuceritu mediulu unei mari parti din Europ'a.

Germanismulu si Pan-slavismulu se desvolta alaturi unulu cu altulu. Latinitatea singura a remasu inapoi, si inert'a, in care zace, constituie, dupe mine, o adeverata anihilare vointara, o adeverata sinucidere, de ore-ce ea sta spectato're impasibila in fati'a a doue rase, cari cauta sa absorba totulu imprejurulu loru.

Franci'a, Itali'a si Spani'a, nu au in vedere, decatu interesele individualitatiei lor, ca popore si natii separate, in afara de ori-ce precautiuni despre solidaritatea, care aru trebui sa se lege intre ele, in vederea omogenitatiei lor de rasa.

Acestu defectu capitalu, me temu ca intr'o di, sa nu aiba efecte desastrose pentru densele. Si, cu tote acestea, ele suntu forte impreuna, si neespugnabile, pentru ca ele reprezinta singure civilizatiunea antica si unitatea dogmelor imutabili ale religiunei crestine, dela aparitiunea ei si pana in diu'a de astadi. Forti'a latinitatiei aru fi imensa, pentru ca ea constituie majoritatea numerica si superioritatea culturei. Singuru Napoleonu alu III-lea, in tempii moderni, a intielesu ac'esta mare idea, pe care a sustienut'o in totu cursulu imperiului seu; dar' dela caderea lui in urma, ea a fostu parasita de guvernulu republicanu din Franci'a, care, pentru unu motivu de slabiciune momentana, crede, ca cuventulu seu aru remanea fara efectu in joculu politicei de cotropire, ce se desfasiura de catu-va tempu in Europ'a, in afara de amesteculu seu.

Latinitatea in sa, nu trebuie cautata numai in Europ'a, unde ea aru fi deja destulu de puternica, ca sa se afirme in fati'a celoru doue elemente ale germanismulu si panslavismulu. Resourile ei se intindu si in Americ'a, unde predomina asup'r'a centrului si

sudului; și solidaritatea interesului de răsărit, de care vorbiiu mai sus, trebuie să pînă se stabilească pînă la pînă enunțată aici toate provinciile, cari alta data și-au primit cultură și civilizațiunea loră dela coloniile spaniole și franceze, cu cari s'au identificat, precum Luisiană, Statele Americane: Tex'ă, Ariziană, s. c. l., și republicile esclusiv spaniole, precum: Guatemal'ă, Peru, Chili, Brasil'ă, care e portugheză s. c. l., totă coastă oceanului pacificu și atlanticu, răsărită latină aru avea o preponderanță imensă, și nici o alta n'aru putea să-i țină neptu. Din nenorocire însă, nu numai în Europă ea stă în nepasare pentru interesele ei, dar în Americă, mai cu deosebire, ea a fost atârnată de slabitate, prin luptele intestinale și prin lipsă de ori-ce spriginu mutuală, încât astăzi este absorbită, în mare parte de já, de elementul Anglo-Saxonu.

Acestu elementu și întinde în acea direcțiune sferă de activitate, de oarece în Europă nu aru avea superioritatea carei s'au puse în discuție și să aru avea formă sea proprie. Anglo-Saxonismulu aru fi pututu să se infuzeze cu putere în fată de două elemente. În Americă însă, elu și găsese câmpul mai liber și mai lesnicios, tocmai din cauză izolării, în care se ținea, și de cauză, stăte de ordine de aciune, unde de solidaritate, care înca de demult aru fi trebuit să le lege între dese.

Nu este vorbă aici de o cugutare chimerică, aceea o adevărată unificarea, precum e aceea, la care tind germanismulu și slavismulu. Acesta aru fi imposibilu, mai cu osebire în Europă, unde se gasesc staturile latine cele mai mari, și a cărora individualitate nu pôte admite cea mai mică fuziune. E vorbă de spriginulu moralu și materialu, prin tractate de alianță și de comerț, prin convențiuni politice și vamale, prin conformitatea instituțiilor politice, prin aceea protecțiune reală, ce aru trebui să se dea unulu altui, astfel că, nici o cucerire străină să nu pôte derință, la nici unu casu, acea individualitate politică, de care ele se bucură în parte. Este învederatu că, de că popore mai mici, de origine latină, aru voi să se alipescă pe lângă staturile cele mari, cu cari sunt limitofe, această n'aru stă în puterea nimenei de a o opri, ba din contra, aru fi de datu și aceluor state a le atrage la densele; că astfel să le asigure mai cu eficacitate protecțiunea, de care voru avea necesitate.

În combinațiunea unei federațiuni latine, pe care nu faciu aci decât numai a o schiță, aru intra neapăratu și statulu român. Întinderea lui teritorială, populațiunea lui omogenă și indestul de numerosă, cultură și civilizațiunea lui superioară de já tuturor celorlalte popore din Turci'ă, situațiunea lui geografică, toate acestea, sunt motive indestule de puternice, că să îndemne pe înalte puteri europene, să profite de evenimentele actuale, spre a face din Romani'ă unu statu mare în orientu.

De că puterile cele mari ale Europei se interesă într'adeveru de sorțea populațiilor crestine din imperiulu otomanu, nici unu altu statu din regiunor, ataru de statulu român, nu va pôte coopera cu mai multă eficacitate la desvoltarea loră morală și materială. Statulu român aru pôte să se transforme, că și alta data, în imperiu românobulgaru, coprindeu toate provinciile, cari alta data au fost colonizate cu românii stramutați din Daci'ă Traiană sub imperiulu Aurelianus, și a cărora populațiune vorbescă chiaru astăzi o limbă, care în cea mai mare parte, nu este decât unu dialectu latinu, și se gasesc într'o afinitate perfectă cu românii, cu cari aru doră să

se unescă, spre a forma împreună unu singuru statulu, o singura națiune.

Statulu român, în situațiunea astfel, aru da elementulu latinu o fortă nouă, permițendu-i astfel de a se apropia, prin Adriatică, de Itali'ă, cu care aru forma unu lanțu mai neîntrerupt, dela Tisă pînă în Spani'ă și pînă în Franci'ă. O asemenea combinațiune, după opinia mea, nu numai că nu aru avea nici unu pericolu pentru nimeni, dar înca, elu aru fi singurul mijlocu, spre a face să se curme sdruncinările periodice, cari înca de multu timpu turbura pacea orientulu și amenința de a resturna echilibrulu european.

Ideia latinității, în fine, domnule redactoru, mă preocupă în acești ani din urmă, la gradulu cel mai înalt. Ea a luat o fortă nouă în spiritulu meu, mai cu seama de cându me află în această țară. Făca ceriulu, că ea să petrunda asemenea și în spiritulu oamenilor politici, cari, în curendu voru să decidă asupra afacerilor orientulu, și mai ales în spiritulu guvernelor franceze și italiene, cari, cestiune ce mai neapăratu și voru să discută loră în viitorulu congresu european.

Orientulu, după opinia mea, nu se pôte organiza într'unu modu stabilu, de cătu cu condițiunea de a se ținelelor elemente preponderante și diferitele elemente cari lu diferință. Aceste elemente sunt: Românii, serbi și bosniaci, și grecii, trei elemente cu totul distincte unulu de altulu, și cari, prir pozițiunea loră geografică, aru pôte să dea naștere la trei state de o importanță egală, cari la nici unu casu nu s'aru putea veni între ele, și cari aru asigura pentru totu deună echilibrulu politicu din orientulu Europei. Pe cătu timpu aspirațiunile și tendințele acestor trei elemente nu voru fi satisfăcute, nici perturbatiunile periodice ale orientulu european nu voru înceta. Fia-care din ele sunt interesate a se emancipa de supremația imperiulu otomanu, de oarece această supremație a devenit astăzi cu totul incompatibilă cu progresarea marilor principii ale civilizațiunei crestine, care a petrunis în simulu loru, pe când mahometanismulu, cu preceptele lui fatale și exclusiviste, cauta a împiedica mersulu loră naturalu cătră o desvoltare cu atâtu mai legitimă, cu cătu ele și au consciința superiorității loră morale și intelectuale.

Impartirea teritorială, ce s'aru da acestor trei state, aru fi foarte lesnicioasă, pentru că ele, după situațiunea loră geografică și etnografică, se grupă într'unu modu rationalu fie-care cu provinciile din cari s'aru alcătui. Acesta aru fi, după opinia mea, singura combinațiune posibilă pentru satisfăcerea tuturor intereselor, pe care a-si întielege-o și pe care credu că aru întielege-o ori și cine altulu, împreună cu mine. Dar' nu întielegu că, sub cuventulu de a se asigura sortă chrestinilor din Orientu" să se constituie atâtea statule autonome, câte sunt și populațiunile care sub osebite denumiri, compun astăzi mosaiculu Turci'ă din Europă.

Primitu, ve rog, domnule redactoru, asigurarea osebitei mele considerațiuni. X

Diarulu „*il Diritto*“ publica unu articolu explicitu asupra misiunii lui Crispi și asupra schimbărilor de relațiuni dintre Itali'ă, Germani'ă și Franci'ă, care, articolu, se potrivește în secelele fundamentale cu acele din Fanfulla și din „*Norddeutsche Allgemeine Zeitung*“ despre care am vorbit în ultimulu nostru numeru. „*il Diritto*“ dice între altele: „Alianție, amicitii și inamicții nu esu din tratate, din articole de diare și de discursurle personajilor politice. Ele se nascu din situațiune.

„Tractatele nu se încheie, de cătu numai cându situațiunea într'aceste sancțiune prin tratate. Cu intrarea noastră în Rom'ă amu distrusu o cladire, pentru a cărei menținere se interesă unu partid care este mai cu deosebire puternicu în Franci'ă, unde a dobânditulu corpule legiunde și suveranulu dela de neîncredere contra Italiei. Totu acestu partid a declarat imperiulu germanu unu rebelu de mărte. De atunci unitatea italiană și germană sunt obiectulu aceluiași ură și este espusa aceluiași pericolu. Cându onorabilulu Crispi asigură în Berlinu, ca Itali'ă și Germani'ă au aceeași inamici și a dedus din această solidaritatea loră, ce a facutu elu altu, de cătu a repetat ceea ce fie care stie? Si cându areta importanță ce da Itali'ă unei alianții cu Germani'ă în luptă pentru esistență, în care trebe să se lupte cu Vaticanulu, cine aru putea să tagaduiască, ca cuvintele se ne sunt espresiunea fidelă a opiniei publice din Itali'ă.

„*Il Diritto*“ trece apoi la esplicațiunea lui Crispi la Paris, și gasesc ca elu, că presedintele alu unei Camere, a cărei majoritate o formă stângă, nu putea să se arate indiferent cu o luptă în care de o parte este Vaticanulu care a devenit o agentie electorală formală în favorea reacțiunii coalițiunii franceze și care s'aru pus în fruntea unei conspirațiuni colosale, în conformitate cu care episcopii diarele clericale cauta să scota la lumina programulu lor omorătoare de libertate și simțimentele lor ostile Italiei — ieru de ceea laltă parte se afla sinceritatea și speranța baselor fundamentale de 1789, amicii libertății italiene. Este foarte naturalu că Crispi să-si fi exprimat speranța și dorința de a vedea învingători pe acești din urmă.

„*Norddeutsche Allgemeine Zeitung*“ publica următoarea scire importantă ce ce i se trimite din Atenă cu data de 2 Octobru:

„In căte-va zile ambasadorulu englesu d. Wyndham și ministrulu afacerilor streine d. Tricupis, au avutu trei lungi conversațiuni, alu caroru subiectu se întielege de sine-si ca a fostu politică. În cea de a treia din aceste conversațiuni, d. Wyndham comuna nota a Porteii către Musurus-pasi'ă, ambasadorulu turcescu din London în care nota, Pört'ă, pe lângă alte amenințări și plângeri contra agitaciunilor grecesi și contra înarmărilor Greciei, mai adaoga și insinuațiunea că ea va începe să se desfășure în Grecia, prin sfărâmare Greciei în mii de bucăți. Se întielege de sine-si, ca d. Tricupis ascultă cu unu mare interes această insinuațiune despre planurile turcesci, dar' nu stată nici un minutu macaru la îndoială și dedă purtatoriulu acestoru insinuațiuni unu răspunsu destulu de seriosu. De că Pört'ă voiesce să inabusească chiaru în germine reulu nemulțămirei și alu iritațiunei din provinciile grecesi nu pôte decât să o felicite cu o satisfacțiune sinceră, căci germinele acestui reu, este necalificabilă administratiune turcescă a acestor țări. Chiaru și Greci'ă suferă de această rea stare și lucrurilor și de abia mai pôte să înfrâneze justă indignatiune a cetățenilor sei. Nici nu trebe să se gândească macaru ca Greci'ă va înceta înarmare secelele din cauză amerințăriilor turcesci. Din contra, ea va trebui să vadă în ele mai curându o impulsione, pentru a termina aceste înarmări pe cătu va putea mai iute.“

Doctorulu Zhieman dela „*Societatea Manchester*“ a facutu dilele aceste o visita insurgentilor bosniaci și le a comunicat condițiunile Turci'ă, sub care această voiesce să aprobe reintor-

cerea emigrantilor. Cu totă meseri'ă cea mare care domnesce acum printre aspru, ei concediara pe d. Zhieman cu contra propunerea ca se reintorcu în patrie cu condițiunea de a se numi unu guvernor crestinu pentru Bosni'ă și de a se înființa o miliție chrestină. Dr. Zhieman rugă pe insurgenti să se mentie înistiti celu putenti truh momentu. „R. L.“

Varietăți.

* *Proiectu de bugetu pe anulu 1878.* * *Comitatu Sibiuulu.*

I. *Salariu:* Vice-comitele, 2000 fl.; protonotariulu 1200 fl.; vice-notarii, 900, 800, 700 și 600 fl.; fiscalulu 900 fl. comptabilulu, 900 fl.; vice-comtabilulu, 700 fl.; protomedicu, 450 fl.; cassierulu, 900 fl.; controlorulu, 700 fl.; archivarulu, 800 fl.; protocolistulu, 600 fl.; espeditorulu, 600 fl.; 4 cancelisti à 500 fl. = 2000 fl.; 5 diurnisti à 292 fl. = 1460 fl.; presedintele oficiulu orfanalu, 1200 fl.; asessorulu orfanalu 1000 și 900 fl.; tutorulu orfanalu, 700 fl.; vice-notariulu oficiulu orfanalu, 800 fl.; 2 cancelisti à 500 fl. = 1000 fl.; 6 medici cercuali, à 300 fl. = 1800 fl.; veterinarulu 300 fl.; 6 pretori à 1000 fl. = 6000 fl.; 6 adjuncti pretoriali, à 800 fl. = 4800 fl.; 6 scriitori pentru preturi, à 400 fl. = 2400 fl.

Sum'ă totală: 37,110 fl.

II. *Pausiale:* Vice-comitelni 200 fl.; proto-medicalulu, 250 fl.; 6 medici cercuali, à 100 fl. = 600 fl.; veterinarulu 250 fl.; celor 6 pretori, à 200 = 1200 fl.; aceste toate că pausiale de caletoria.

Că pausiale de cancelaria: la 6 pretori câte 100 fl. = 600 fl.; preste totu 3100 fl.

III. *Pentru personalulu de servitori:* pentru inspectorulu de temnie 300 fl.; pentru 2 servitori calareți, à 250 fl. = 500 fl.; pentru 5 panduri, à 240 = 1200 fl.; pentru 6 servitori de pretura, à 200 = 1200 fl.

IV. *Pausiale:* pentru 2 cai la servitorii calareți, à 150 = 300 fl.; pentru îmbracaminte la 13 servitori, à 40 fl. = 520 fl.; laolaltă 820 fl.

V. *Chiria pentru localitățile de oficiu:* pentru oficiulu comitatensu 1700 fl.; pentru oficiulu orfanalu, 400 fl.; laolaltă 2100 fl.

VI. *Spese de cancelarie* 2700 fl.

VII. *Spese de drumu* 400 fl.

VIII. *Spese extraordinarie* 1200 fl.

IX. *Intreținerea arestantilor* 50 fl.

Sum'ă intrăga a rece-rintilor . . . 50,680 fl.

* *Tenerimea română* dela universitate din Budapeștă a reorganizat societatea literară „*Petru Maior*“ pre anulu scol 1877/8 în sedința generală ordinară ținută la 7 Octobru st. n. compunendu urmatoriulu comitetu:

Presedinte: Iosifu Vulcanu, Red. „Familiei“ și adv. — Vice-presedinte: Augustinu Dumitreașu, medic. V. — Secretariu: Nestoru Opreanu, jur. II. — Notari: Mihaiu Chiriti'ă, jur. și Iuliu Traianu Popu, jur. I. — Casariu: Constantin Radulescu, medic. I. — Controlor: Georgiu Crainiceanu, medic. IV. — Bibliotecariu: Grigoriu Pletosu, filos. III.

* *Mărte de vinarsu.* În Covesei aproape de Agnita (comit. Ternavei mari) unu teneru de 26—27 de ani, întorcendu-se în 1 Octobru dela semenatulu grăului a intratu în carciuna și cu alti partasi a beutu două litre de vinarsu. Tenerulu nu s'au mulțămitu cu atâtă ci a mai beutu două jumetăți de literă ună după alta, fără a le mai lua dela gura. Cându sfersi cu a două jumetate de literă a cadutu la pamentu și după căte-va ore a muritu. — Intemplarea această a datu ansa a conversa a două di români

pe strade. Loru le veni lucrulu acest'a cu atátu mai strainu, cu cátu unu „domnisoru de unguru“ sa faca un'a cá acést'a. O dómna magiara indignata de conversatiunea de pe ulitia infruntá pe románi amenintándui ca máne poimáne va sa le umble si loru cá celoru din tier'a turcésca.

*Legend'a chenesa asupr'a origi-
nei ciaiului.* — Erá pe la alu siasepre-
diecelea secolu alu erei crestine. Unu
fiu de rege alu Indiiloru orientale,
stranepotu a lui Bud'a, numitu Darm'a
desbarcá pe termulu chinesisu, condusu
fiindu de unu butucu cu strania forma
impinsu de genii invisibili credinciosi
servitori ai Marelui Tout.

Fugea de sgomotu si se dedea la
austeritati estraordinare; radecinile
erau painea sea, ap'a isvóreloru i erá
beutur'a. Facuse juramantu cá sa in-
vinga natur'a si cá nici odata sa nu in-
chiza ochii, fie nóptea fie diu'a.

Se intempla in sa, pe cándu erá
in estasulu unei'a din contemplantile
séle nocturne, adorându lun'a, ochiulu
Marelui-Tout, osteneal'a invinse pe ace-
stu fanaticu si lu intinse la pamentu,
unde adormi fára voi'a lui. Cándu se
desceptá, fiindu-i rusine ca a calcatu
cuventulu si a dormitu cá celu din
urma dintre chinezi, intrebuintia unu
mijlocu estremu pentru cá sa nu mai
cadia in aceia-si gresiala, pedepsindu-
se prin ceia ce pacatuisé. Si taie
pleopele, le arunca la pamentu si calca
peste ele, cá sa le pedepsésca fiindu
ca cedasera tentatiei.

In diu'a ce urma dupa asta grava
mutilare, trecu pe acela-si drumu si
gasi in acelu locu chiaru pleopele
séle schimbate intr'unu micu arbustu,
necunoscutu pâna atunci. Surprinsu de
acést'a minune culesé câte-va foi, le
mâncá si le gasi unu gustu straniu,
unu parfumu minunatu cere i comu-
nica indata o fortia nóua; nervii sei
palpitara, in vinele séle umflate curse
unu focu mai subtilu, vesel'a descinse
in inim'a sea. Somnulu avea unu ini-
micu; elu putea de acum inainte fára
téma de a fi invinsu sa-si petreca
viati'a in contemplantii eterne.

Vechi'a metoda de pedepsire. —
Unu invetiatoriu slabu, care nu muri
de multu timpu, lasá dupa sine niste
insemnári de cea mai mare acuratetia,
asupr'a feluriteloru pedepse ce le aplica
in decursulu activitatiei séle de 51 ani
cá invetiatoriu in scólele primare. Dupa
acestu registru, elu a datu scolariloru
sei 277,700 lectiuni de pedépsa 120,000
palme, 136,000 nuiele, 911,500 betie.
A pedepsitu cu inchisóre de 209,000
de ori; 6000 elevi au fostu pedepsiti
cá sa ingenunche pe nuiele suptiri, la
5000 le-a datu urechi de magari,
1700 fura siliti sa tiena in balantiu
o prajina mare. — Bine ca o astu-
felu de metoda de a invetiá copii,
acum e considerata rusinósá pentru
invetiatorii ce o mai aplica.

*Unu preotu care nu voiá sa
mérgea in ceriu.* — Regele Hanoverei,
George II facu o data o calatoria din
Angli'a spre regatulu seu. Pe drumu
se iscá o furtuna fórté grea. Védiendu
capitanulu corabiei ca furtun'a devine
din ce in ce mai violenta, se adresá
cátre predicatoriulu curtiei dicádu:
„Peste 5 minute vomu fi cu totii in
ceriu“ Ah! sa ne ferésca celu a totu
puternicu de o nenorocire cá acést'a
respunse piosulu preotu.

*Unu omu, care nu mânâncea cu
gur'a.* Unu june garconu (chelneru)
parisianu ingitise intr'o di din neba-
gare de séma nisce potasa in solu-
tiune concentrata. Erá cá si cum ar'
fi beutu nisce plumbu topitu. Nenorocitu
si arse ingititóra, care strin-
gându-se in cele din urma se inchise
cu totul. Bietulu omu nu mai putea
ingiti nici macaru beutu. Tóte incer-
carile de-a restabili comunicatiunea
intre gura si stomacu remasera desi-
erte; in decursu de mai multe septe-

máni bolnavulu a fostu nutritu cu
ajutorulu unora báii, in care se ba-
gau totu felulu de substantie nutri-
tóre si in care densulu erá scaldatu
in fia-care di. Dar' acestu tristu mij-
locu n'avea sa-i mai conserve vieti'a
pe timpu mai indelungatu. Atunci doc-
torulu Vernueil se decise a face o
incercare din cele mai cutezate. Elu
facu bolnavulu o gaura in stomacu. In
acést'a gaura s'a introdusu cu multa
dibacia unu tubu de cauciucu; tubulu
se termina printr'unu aparatu, cu aju-
torulu carui'a se potu introduce in
stomacu substantie alimentare. Cándu
sosescé óră mâncarei, omulu nostru
scóte dintr'unu cosiuletu o butelia;
acést'a butelia contine o supa grósá,
preparata cu totu aceea ce constitué
mâncarea unui omu sanatosu. Sup'a se
baga in tubulu de cauciucu si din
tubu se impinge apoi in stomacu. Omulu
nostru mânâncea si bea pâna se satura.
Elu e sanatosu cá si inainte de crisa.
„Alb. Carp.“

(Colisiune de amoru). Unu june ele-
gant trecentu pe un'a din stradele Pari-
sului intálnesce cu unu comisaru strem-
tiosu si murdaru. Elegantulu predá
comisariulu unu buchetu de flori pre-
tiosé cu insarcinarea de a-lu duce la
o damicela. Comisariulu cetesce adres'a
de pe biletu, apoi stergendu-si lacrá-
mile din ochi, inapoiazá elegantulu
buketulu cu biletu cu totu: „Nu“
suspina elu „nu me potu duce acolo;
amu juratu a nu o mai revedea nici
cándu.“

(Jidanulu Totleben). In armat'a
rusésca circuléza asupr'a generalulu
Totleben urmatóra anecdota: Pe la
inceputulu resboiului din Crime'a capi-
tanulu Totleben s'a distinsu prin lu-
cráriile sele tehnice astfelu, ca respec-
tivulu brigadiru a propusu a-lu denumi
de majoru si a lu decorá totu-odata
Chiaru si atentiunea Tiarului a fostu
atrasa asupr'a talenteloru estraordi-
nare ce dovedí acelu tineru oficieru
si carier'a capitanulu Totleben paré
asigurata. Cándu eata in momentul
din urma iesi la iveala ca talentatulu
oficieru este unu — jidanu. Da, unu
adeveratu jidanu, nici macaru bote-
zatu! Aru fi fostu in sa celu intáin casu
in armat'a rusésca, cá unu jidanu sa
fi avansatu in statulu majoru si sa do-
bândésca astfelu dreptulu de generalu.
Tréb'a ajunsé la urechile Tiarului, care
decretá laonicu: „Totleben sa se bo-
teze!“ Dar' ce sa vedi. Cándu i s'a
impartasitu lui Totleben dorinti'a Tia-
rului cá o conditio sine qua non de
avansamentu, jidanulu nostru a facutu
ce-va ne mai pomenitu in listele ru-
sesci de avansare, respundiendu, ca elu
iubescé patri'a mai pre susu de tóte
si e cuprinsu de veneratiunea cátra Tia-
rulu, dar' mai bine remâne capitanu
decátu sa se boteze. Elu are a casa o
mama de 80 ani, mosaica-ortodocsa,
care aru muri póte de superare au-
dindu, ca fiulu ei s'a crestinitu. Tia-
rulu in sa nu s'aru superá, déca capi-
tanulu Totleben aru remâne ce este.
Dreptu aceea, Tiarulu usioru póte alege.
Resultatulu a fostu, ca Totleben avansá
la rangulu de — colonelu. (Anecdot'a
este o scornitura, de óre-ce Totleben
este germanu de nationalitate si apar-
tine si astadi la confessiunea luterana.
— Red.)

Ratiociniu. Pentru acuirarea
unei zidiri de bisericá pe séma o
comunei parochiale románe gr. or. din
Sighisiór'a, „in cetatea orasiului Sighi-
siórei“, — in puterea concessiunei
inalte a Escelentiei Sele Inaltu
Preasántitulu Parinte Archiepiscopu
si Metropolitu si a Preaveneratulu
Consistoriu archidiecesanu románu gr.
or. din Sibiuu dto 7 Octobere 1876.
Nr. 2843. s'au colectatu prin subscrisii
ajutórie de bani dela urmatorii p. t.
domni:

Brasiovu: Dimitriu Stanescu 20 fl.
G. I. Boambenu, 10 fl.; Georgiu Popp,

10 fl.; N. N. 10 fl.; Safrano de Trian-
dafilides, 5 fl.; Charitonu N. Ciurcu,
1 fl.; N. N. 1 fl.; I. Petricu prot. 3 fl.;
V. S. 1 fl.; B. St. 2 fl.; Diamandi I.
Manole, 20 fl.; P. Popp, 10 fl.; An-
dronicu Androne, 2 fl.; Iósifu Baracu
prot. 10 fl.; unu nume nelegibilu 1 fl.
Georgiu Petroviciu, 20 cr.; Dimitriu
Elen'a 20 cr.; N. N. 20 cr.; Nicolau
Bobancu 10 cr. Michailu Groz'a 10 cr.

Sacele (Satulungu): dela biseric'a
s. adormiri din Satulungu 4 fl.; Radu
Pope'a par., 1 fl.; Nicolau Sasu 1 fl.
Alecsiu Rosculetiu 20 cr. Oprea Ro-
sculetiu 1 fl. Veduv'a presbitera Nea-
goi 2 fl. Nicolau Petranu 1 fl. Vladu
Saitanu 50 cr. Georgiu Golea 1 fl.
Ioanu Panc'a 20 cr. Ioanu Dodorceu
20 cr. Barbu Saitanu 30 cr. Ioanu
Perciogu 10 cr. Oprea Munteanu 50 cr.
Ioanu Maric'a 50 cr. Sandu Munténu
20 cr. Ioanu Mandau 3 fl. Oprea
Voicu 20 cr. Aldi'a Bociogu 1 fl. Ma-
ri'a N. 10 cr. An'a Petru 1 fl. Ioanu
Bancot'a 1 fl. Ioanu Barbu 50 cr. Ni-
colau Bersanu 30 cr. Ioanu Paltanea
20 cr. Radu Ovesea 1 fl. Ioanu V.
Rosculetiu 1 fl.; Nicolau V. Rosculetiu,
50 cr. Ioanu Sacareanu 1 fl. Victoru
Pope'a par. 1 fl. Georgiu Mandau 1 fl.
Ioanu Zing'a 1 fl. Radu R. Pope'a 1
fl. Sandu Gologanu 30 cr. V. presb.
Martinoviciu 50 cr. Ioanu Fratila 16
cr. Radu Nicstoru 1 fl. Mari'a Badila
20 cr. Marinu V. Gologanu 1 fl. Voicu
Stroiu 1 fl. Bucuru Crisbasianu 20 cr.
Dimitriu Jarnea 40 cr. Petru Gie 30 cr.
Cons. Stoicescu 20 cr. Ioanu Dragosiu
2 fl. Ioanu Olteanu 10 cr. Ioanu Ol-
teanu 10 cr. Vasiliu Cic'a 10 cr. Stanciu
Dobr'a 20 cr.; Stanu Gaitanu, 1 fl.;
Alecsie Gologanu, 30 cr.; Georgiu Go-
loganu, 1 fl.; Stanu Iencic'a, 1 fl.; Voicu
Rosculetiu, jun. juratu com. 5 fl.; I. Ver-
zea, par. 1 fl.; Alecsiu Verzea, 1 fl.;
Ioanu Pop'a, 1 fl.; Georgiu Tocitu, 40
cr.; Dumitru Panu, 30 cr.; Ioanu Co-
manu Stoianu, 1 fl.; Alecsie Cárstocea,
1 fl.; Ioanu Cárstocea, 1 fl.; Ioanu Ga-
vet'a, 50 cr.; Georgiu G. Pop'a, 2 fl.;
Niagoe N. Butu 1 fl.; Vasiliu Lupanu
40 cr.; Ioanu B. Jing'a 1 fl.; Nicolau
Ioanu Juganariu 5 fl.; curatorele Geor-
giu I. Caciula 5 fl.; Irimia D. Eremi'a 2
fl.; Ioanu D. Banciu 2 fl.; Ioanu Davidu
Caciula 1 fl.; Draganu Sasu 1 fl.; Con-
stantinu Dragoiu 1 fl.; Ioanu Saitanu
sen. 1 fl.; Ioanu I. Saitanu 1 fl.; Pe-
tru Barbucu 1 fl.; Mateiu Mari'a Jig'a
Revec'a 2 fl.; George Gomoba Vladu
Elen'a 40 cr.; Paraschiv'a Ioanu Zar-
nescu 1 fl.; Ioanu Odoru par. 1 fl.;
Dumitru D. Caciula 40 cr.; Georgiu
Pascu Caciula 20 cr.; Georgiu Const.
Pascu 1 fl.; Iosifu Vallinger, 1 fl.; ved.
Marin'a Bazarea, 2 fl.; judele Ioanu
Caciula, 1 fl.; Demetriu Ghimbaseanu,
not. com. 2 fl.; D. Eremi'a, 2 fl.; Ma-
ri'a Chitiu, 1 fl.; Mari'a G. Irimi'a, 1
fl.; Ilie Stroie, 1 fl.; Voicu Mateiu, 3
fl.; Georgiu Bucuru, 1 fl.; Tom'a Fra-
tesiu invet. 1 fl.; Georgiu Eremi'a, 1 fl.;
Demetriu Iarc'a, not. com. 2 fl. v. a.

Constándu colect'a subscriiloru
din premisele anotate, venimu totu-
odata a aduce p. t. domniloru contri-
buenti in numele poporulu din Sighi-
siór'a intimele nóstre multiamiri pentru
acestea ajutóre banesci, nu mai putienu
si pentru loialele primiri de ospitali-
tate cu cari furamu considerati atátu
din partea prea on. d. d. protopresbi-
teri, — presbiteri si credinciosii nostri
románi coreligionari.

(Celelalte ratiocinii voru urmá).

Sighisiór'a, 1 Oct. 1877 st. v.

Demetriu V. Moldovanu,
presbiteru, cá colectante

Vasiliu Comanicu,
curatore, cá colectante.

Burs'a de Vien.a.

Din 8/20 Octobere 1877.

Argintu	104 65
Galbinu	5 66
Napoleonu d'auru (poli)	9 48 ¹ / ₂
Valut'a nóua imperiale germána	58 40

La nr. 226. scol.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei inve-
tiatoresci in comun'a bis. Ungr'a, pro-
topopiatulu Cohalmului, se escrie con-
cursu pâna in 23 Octobere a. c. st. v.

Emolumentele:

- 80 fl. v. a. din fondulu invetiatorescu solvindi in 2 rate regulatu;
- cuartiru si lemne.

Dela concurenti pre lánge con-
ditiunile prescise de stat. org., se re-
cere, cá sa aiba esamenulu de cuali-
ficatiune, precum si testimoniulu de mor-
ralitate.

In contielegere cu comitetulu pa-
rochialu.

Cohalmu, 5 Octobere, 1877.

Inspectorulu districtualu de scóle:
1—3 Nicolau D. Mircea.

Nr. 142 — 1877.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de pa-
rochu in parochi'a de clas'a III. *Va-
lea-Lupsiei*, protopresbiteratulu Lupsiei
prin acést'a se escrie concursu cu ter-
minulu de 30 Octobere a. c. st. v.

Cu acestu postu suntu impreu-
nate urmatórele amolumente:

- cas'a parochiala;
- dela 140 familii câte o di de claca séu 40 cr.;
- 20 fl. din arunculu servitoriloru bisericesci;
- venitele stolari, cari tóte compu-
tate in bani dau unu venitu anu-
alu de 321 fl. 70 cr. v. a.

Concurentii au a-si asterne pe-
titiuniile loru instruite in sensulu stat.
org. pâna la datulu supr'a scrisu la
subsemnatulu oficiu.

Oficiulu protopresbiteralu gr. or.
alu Lupsiei.

Ofenbai'a, in 6 Octobere, 1877.

In contielegere cu comitetulu paroch.

1—3 Ioanu Danciu, m. p.
adm. ppescu

Nr. 256.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de pa-
rochu in parochi'a de a II clasa din
Mandr'a, in ppbiteratulu gr. or. alu
Fagarasiului I, prin acést'a se escrie
concuru cu terminu pâna la 30 Oc-
tobre a. c. st. v., cándu se va tiené
si alegerea.

Emolumentele:

- dela 221 familii
câte un'a di de lucru, com-
putate in bani á 50 cr. 110 fl. 50 cr.
- in bani gat'a dela
comuna 25 fl. — cr.
- un'a livadia de 3
care de fenu 40 fl. — cr.
- venitele stolari
dela familiile susu-are-
tate si cu tóte acciden-
tiile anuali computeate in
bani, dupa mesur'a de

mijlocu, aducu 428 fl. — cr.
si asiá venitululu cu tot: 657 fl. 50 cr.

Doritorii de a ocupá acést'a pa-
rochia, au de a-si asterne concursele
loru instruate conformu dispositiuni-
loru stat. org. la subscrisululu oficiu
ppbiteralu, pâna la terminulu mai susu-
aretatu.

Fagarasiu, 29 Septembere 1877.

In contielegere cu comitetulu pa-
rochialu.

2—3 Petru Popescu m. p.
protopopu.

Pentru saisonulu de iérna.

Dela Vien'a au sositu unu asor-
timentu de pelarii de dame si co-
pii, elegante si eftine.

Sibiuu, 15 Octobere 1877.

I. Wegmuth,

Strad'a Cisnadiiei Nr. 25.
etagiulu I.